

Program kina NÁDEJ

na mesiac jún 1996

VEČERNÉ predstavenia (o 17.30 a 20.00 h)

6.–9.	DRACULOVINY	USA	MP 12
10.–12.	MŔTVY MUŽ PRICHÁDZA	USA	MN 15
13.–16.	FANTOZZI V ŠKOLE	Tal.	MP 12
17.–18.	AŽ SI VYDÝCHNEM	USA	MP 12
19.–20.	NÁHLA SMRŤ	USA	MP 12
21.–23.	POROTKYŇA	USA	MN 15
24.–25.	FARINELLI	Fr.-Be.-Tal.	MN 15
26.–27.	PODOZRIVÍ	USA	MN 15
28.–30.	KONEČNÉ ROZHODNUTIE	USA	MP 12

Predstavenia pre DETI A MLADÝCH (o 15.00 h)

9.	NINJA KORYTNAČKY	USA	(10.–Sk)
15.–16.	FANTOZZI V ŠKOLE	Tal.	MP 12
22.–23.	ŠÍPOVÁ RUŽENKA	SR	(10.–Sk)
29.	KONEČNÉ ROZHODNUTIE	USA	MP 12
30.	BOLEK A LOLEK NA DIVOKOM ZÁPADE	Pol.	(10.–Sk)

Zmena programu vyhradená!

Račiansky mesačník vydáva Miestny úrad Rača, Kubačova 21. Redakčná rada: MUDr. Ivan Strnisko – starosta, Vladimír Ivanič – zástupca starostu, Jozef Benčíč, Renáta Fitošová, František Khandl, Jarmila Luknárová, Mgr. Viera Pocciová, Cyril Sekerka, Tomáš Paškevič – fotograf. Uzavierka – do 12. dňa v mesiaci. Príspevky posielajte na adresu Miestneho úradu, tel.: 28 34 64, 28 34 66.

Sadzba a tlač: REPRODUCK, Rožňavská 17, 831 04 Bratislava, tel.: 640 82, 640 87, tel./fax: 623 15.

Račiansky

ROČNÍK V
JÚN 1996

mesačník

História a súčasť
Matice slovenskej

Ako sme slávil
„Deň matiek“

Odpredaj bytov
v Krasňanoch je už
v realizácii

Atléti bežali cez
račianske vŕšky

Úspechy
gymnazistov
v SOČ

Vľavo: I. VICEMISS SR Martina Jajcayová
Vpravo: II. VICEMISS SR Silvia Cibulková

VÁŽENÍ OBYVATELIA MČ RAČA

dňa 5. júna 1996 sa uskutoční

CHALLENGE DAY

MEDZINÁRODNÝ VYZÝVACÍ DEŇ

MEDZI MESTAMI BRATISLAVA - SOROCABA (BRAZÍLIA)

ČO JE VYZÝVACÍ DEŇ ?

Predovšetkým je to veselý deň vytvárajúci povedomie a nadšenie pre zdravý a aktívny život. Mestá zo všetkých kontinentov sa v tento deň pripájajú do celosvetovej súťaže v počte zapojených obyvateľov do pohybovej aktivity trvajúcej 15 minút.

AKÝ JE SÚŤAŽNÝ KLÚČ ?

Na základe losovania, bude súperom Bratislavy mesto SOROCABA (Brazília). Súťažá sa v dosiahnutí vyššieho percenta zapojenia obyvateľov z uvedených miest. Súťažia všetci obyvatelia Bratislavy, ktorí svoju pohybovú aktivitu nahlásia telefonicky do Ohlasovacích centier vytvorených v Bratislave.

ČO JE V STÁVKE ?

V stávke je hrdosť a česť hlavného mesta Slovenskej republiky !

OHLASOVACIE CENTRUM

Ohlasovacie centrum umožňuje nahlasovanie aktivity v ktoromkoľvek športe alebo fyzickej činnosti trvajúcej najmenej 15 minút dňa 5. júna 1996. Nahlasovanie je možné v čase od 8.00 hod. do 20.00 hod. na Ohlasovacie centrum MČ Rača v KS Žarnovická, na tel. č.: 28 93 19

V tomto čísle otvárame rubriku:

RAČIANSKI PODNIKATELIA

Ako prvého sme oslovili p. Ľubomíra Krampla, majiteľa firmy
KRAMPL & Co. Reklamná sieťotlač

- **V akej sfére podnikáte?**
 - Podnikám vo sfére reklamnej tlače.
- **V krátkosti sa nám predstavte.**
 - Podnikať som začal na základe povolenia vtedajšieho MNV v Rači, dňa 31. 5. 1983, volalo sa to „Služba obyvateľstvu“. Práce sme mohli vykonávať len po pracovnej dobe pre súkromné osoby. Potláčali sme textilie, plagáty, letáky, pozvánky, rôzne oznámenia a iné. Od roku 1991 naša firma sídli na Strelkovej ul. č. 1, v bývalých priestoroch Materskej školy.
- **Aká je v súčasnej dobe hlavná náplň Vašej výroby?**
 - Od roku 1991 sa zameriavame hlavne na potlač samolepiacich materiálov rôznych tvarov a veľkostí. Tlačíme plnofarebné samolepky a samolepky na výroby zo slovenským prekladom. Samolepky sú ekologicky nezávadné od renomovaných svetových výrobcov. Ceny udržiavame na úrovni roku 1989. Vieme ako na to. Keďže naša firma sa zaoberá aj potlačou textílií, ako prvý sme začali s tlačou znakov pre štátne zástavy SR.

Ďalšou náplňou je potlač HPS, PVC tašiek, propagačné predmety. Okrem toho, že Vaša firma má sídlo v Rači, ako správny obyvateľ tejto miestnej časti a dokonca aj rodák, ste viac-krát prispeli sponzorstvom na akcie poriadané MÚ Rača, dokonca aj označenie budovy MÚ Rača a informačný systém v nej je Vašou vizitkou, za čo Vám patrí poďakovanie.

Ďakujeme Vám za rozhovor a do ďalšej podnikateľskej činnosti Vám prajeme veľa zdravia a úspechov.

Redakcia

Čo nového v Krasňanoch ?

Predovšetkým správa, ktorá poteší každého: konečne sa pohol odpredaj bytov do osobného vlastníctva. Plénum Miestneho zastupiteľstva v Rači dňa 23. 4. 96 prerokovalo a schválilo na odpredaj týchto 379 bytov:

Kadnárova č. 12, 14, 16

Kadnárova č. 36, 38, 40

Kadnárova č. 63, 65, 67

Hagarova č. 11, 13, 15, 17, 19, 21

Cyprichova č. 63, 65, 67

S odpredajom sa začne v najbližších dňoch. Problémové byty (obývané protiprávne a byty s podlžnosťami na nájomnom) odpredané nebudú. Ďalšie byty sa na odpredaj pripravujú. Všetko nasvedčuje tomu, že do jedného roka by skutočne mohli byť všetky byty v Krasňanoch, o ktoré je záujem, odpredané.

Ďalšia správa poteší najmä obyvateľov „Starých“ Krasňan: Poslanec pán Horváth už v minulom roku inicioval, spolu s vedúcim odd. životného prostredia MÚ Rača p. Ing. Polakovičom zmapoval a svojou mimoriadnou aktivitou pomohol zabezpečiť odsúhlasenie sumy 600 000,- Sk na prepotrebnú akciu – opravu chodníkov. S opravou sa začne takisto v najbližšom čase.

Pri skrášľovaní nášho životného prostredia nemôžeme obísť plochu na Peknej ceste, kde občas stávajú kolotoče a kde doteraz len bujnela burina. Dočasne sa táto plocha upraví na parčík s lavičkami.

Plánuje sa aj oprava betónovej skruže na detskom ihrisku na Hubeného ul., oprava hojdačiek, doplnenie preliezačiek z bývalých jasiel a výmena piesku v pieskoviskách.

Na území Krasňan je v súčasnosti umiestnených zhruba 140 lavičiek, z ktorých je viac ako polovica zničených. Ich oprava, ktorá bude v krátkom čase prevedená, si vyžiada veľkú investíciu. Sú to peniaze nás všetkých, preto je na zváženie, koľko takto opravené lavičky zasa vydržia. Prosíme preto všetkých obyvateľov Krasňan, aby zabránili ich opätovnému úmyselnému ničeniu.

Ďalším veľkým problémom je stále nefungujúce a nedostatočné pouličné osvetlenie v Krasňanoch. Bohužiaľ jeho rekonštrukcia nie je v možnostiach Miestneho úradu a výsledok mnohých rokovaní pána starostu s riaditeľom Mestského osvetlenia mesta Bratislavy je – nie sú peniaze. Tento problém zatiaľ, zdá sa, nemá riešenie, čo ale neznamená, že sme so súčasným stavom spokojní.

Poslanci za časť Krasňany

Matica slovenská v Rači, *stručná história a súčasť*

História račianskej Matice má hlboké korene. Jej horlivým propagátorom bol už Móric Alster, kňaz, národný buditeľ, ktorý tu pôsobil v rokoch 1861–1894. Po skončení prvej svetovej vojny sa jej činnosť obnovila a existovala tu nepretržite s výnimkou dvojnásobného násilného prerušenia, najprv v rokoch 1950–1968 a potom v rokoch 1977–1989. Mimoriadne úspešná bola jej činnosť v období 1968–1977, kedy pod vedením vtedajšieho predsedu Dr. Karola Poláka dosiahla v oblasti kultúry veľmi pozitívne výsledky. Členská základňa predstavovala vyše 700 členov. Mala svoj spevokol, ktorý účinkoval takmer pri všetkých kultúrnych podujatiach. V starom, typickom račianskom dome, ktorý jej prideliť bývalý Miestny národný výbor (Petschuchov dom), vybudovali svojpomocne „račiansku izbu“, v ktorej sa sústredili kroje, náradie, a rôzne iné predmety, ktoré poukazovali na pôvodný život a históriu starej Rače. Jej aktivity v tomto období výrazne vplývali na kultúrny život v tejto časti Bratislavy. Vysokú úroveň mala divadelné hry slovenských i cudzích autorov a tiež i operety, napr. Mamselle Nitouche, Modrá ruža a iné. Račianski ochotníci hosťovali aj v iných mestách, ba až v samotnej Prahe vystúpili s hrou Matka.

Bohužiaľ, túto úspešnú činnosť ukončilo nešťastné rozhodnutie o zrušení miestnych odborov Matice slovenskej v r. 1977. Likvidačný zápis obsahuje nielen zoznam materiálneho vybavenia, ktoré odbor MS nadobudol z vlastných zdrojov / harmoniky, písacie stroje, cenný archív, ale i vkladnú knižku s 36 000 korunami. Tieto veci prevzal vtedy Miestny národný výbor. Snáď najväčšiu krivdu pocítovali vtedajší matičiari i Račania rozhodnutie o zrušení prekrásne vybudovanej „račianskej izby“, malého etno-múzea s cennými artefaktami, ktoré darovali naši pôvodní obyvatelia. Ešte dodnes žijú budovatelia tohoto zaniknutého diela a so smútkom spomínajú s akým zápalom ho budovali.

Keď sa vytvorila možnosť v novembri 1989 niektorí členovia posledného výboru zorganizovali

prípravný výbor spolu s ďalšími nadšencami na obnovenie činnosti Matice slovenskej v Rači. V januári 1990 sa snaha stala skutkom. Predsedom sa stal p. Ivanič V., a podpredsedom výboru p. R. Takáč. Počiatkové obdobie jej existencie bolo poznačené hľadaním miesta v račianskej komunite, ktorá podstatne zmenila svoj charakter. Príliv nových občanov do novopostavených sídlisk si vyžadoval citlivý prístup a neustále hľadanie vhodných foriem riadenia tejto najväčšej spoločenskej organizácie v obvode miestneho úradu. Preto aj postupne doplňovanie výboru rešpektovalo túto skutočnosť. Obsah práce bol zameraný na oživenie miestnej kultúry a pozdvihnutie dlho zanedbávanej, zámerne obchádzanej sféry výchovy k národnému povedomiu. Podstatné je, že poslanie, ktoré Matica mala plniť sa podarilo zachovať.

Posledné snemovanie račianskych matičiarov 31. marca 1996 ukázalo, že z hľadiska súčasnej situácie, ktorá v našom národe je, bude potrebné aktualizovať niektoré akcie, aby sa zabezpečila informovanosť nielen členov, ale aj jej priaznivcov. Okrem sféry kultúrnej činnosti, práce s mládežou a školami, považujeme stále za prvoradé, zriadenie „račianskej izby“. V tomto mesačníku k tejto úlohe sa publikovali dva články, ktoré dosť jasne ukázali, že realizácia tejto úlohy nestráca na význame. Bude skutočne záležať na Miestnom úrade Rača, aby sa vynasnažil čo najskôr poskytnúť vhodný a dôstojný priestor na tento účel. Odkladáním na neskoršiu dobu, sa možnosti zriadiť takúto pamiatku zmenšia, pretože predmety, náradie a kroje, ktoré by pripomínali spôsob života v Rači sa postupne a nenávratne strácajú, tak ako odchádzajú aj pamätníci týchto čias. Spojenie súčasnosti s minulosťou sa preruší a budeme závidieť susedným Vajnoram, alebo iným obciam ich minulosť, ktorú si dokázali uchovať pri rovnakých podmienkach ako máme my.

Ing. Milan Luknár

„12. máj – Deň matiek“

Po dlhých rokoch znovu oslavujeme ženu – matku. Deň ako je tento, si zaslúži slávnostnú atmosféru. Aj my sme usporiadali pre naše matky slávnostnú členskú schôdzu s posedením pri vínu a dobrej hudbe. Dňa 11. mája 1996 sme sa zišli vo veľkom počte na oslave dňa matiek, ktorý tento rok pripadá na 12. mája 1996. Oslava sa konala v Knižkovej doline, v budove KDH.

Do tanca nám hrala kapela „COLOR“ z Bratislavy. Bolo veselo, každá naša žena – matka dostala peknú gerberu. Ženám sa prihovril tajomník brat Moravanský Jozef a Milan Janata. Báseň, ktorú zložila Mária Kaiserová pre naše matky, predniesla sestra D. Khandlová. Po krátkom programe sme mali malé občerstvenie s prípitkom: „Nech žijú naše matky!“ O 17.00 h sa začala zábava. Privítali sme i niekoľko hostí, ktorí prijali naše pozvanie. Ďakujeme, že z miestneho úradu k nám zavítal pán Čierny, ktorý nám poskytol miestnosť na oslavu. Na vyvrcholenie čakali všetci, bola tombola. Ceny priniesli naši členovia: sestry Pražáková a Svrčeková, brat Janata Emil, brat Moravanský s manželkou a iní. Potom nám až do polnoci hrala hudba. Bolo veselo, ľudia sa zabávali, tancovali. Mali sme aj rumbový tanec.

Ďakujeme sponzorom (p. Miroslav Pochlopeň, p. Ľuboš Krampľ), ktorí nám umožnili uskutočniť túto oslavu.

kult. ref. Daniela Khandlová
ZVV gen. M. R. Štefánika

Vysvätenie zástavy

Račianske hody, pekné počasie, kolotoče a vysvätenie našej zástavy. Toto všetko sa odohralo dňa 5. mája 1996.

Náš spolok má svoju novú zástavu. Zásľuhu na tom majú nielen členovia výboru ZVV gen. M. R. Štefánika, jej členovia, ktorí prispeli finančne, ale hlavne pán Lučanský, ktorý nám zástavu vyrobil. Bola to veľmi ťažká práca, ale nevyšla nazmar. Zástava je tu, sme na ňu pyšní. A práve 5. mája nám ju dôstojný pán farár Očenáš vysvätil v rím. katolíckom kostole na Alstrovej ul., počas omše.

Touto cestou chceme poďakovať MUDr. Ivanovi Strnskovi - starostovi Rače, pánovi Ivaničovi, našim bratom zo Svätého Jura, všetkým veriacim, čo sa zúčastnili na omši, dôstojnému pánovi i ostatným. Taktiež patrí vďaka p. Ľubošovi Krampľovi za to, že natočil celú vysvätku na videopásku.

Sme veľmi hrdí a pyšní na našu zástavu, na ktorej je vyobrazený náš hrdina gen. Milan Rastislav

Štefánik, i na to, že sa nám ju podarilo vyhotoviť práve k 77. výročiu úmrtia nášho –Slováka–.

Keď budeme mať pamätnú izbu vyslúžilých vojakov, môžete sa prísť pozrieť ako na zástavu, tak i na ostatné exponáty. Veríme, že to bude čoskoro. Budete vítaní.

kult. ref. Daniela Khandlová

Račianske lesy

Raz sme sa s babkou vybrali do lesa. Prešli sme našou ulicou Alstrovou a našli sme sa na Knižkovej ulici, ktorá vedie do lesa. Babka vtedy povedala, aby sme išli chodníčkom cez les na Malú baňu. Cestou sme počuli šuchot lístia a spev vtáčikov. Babka mi začala rozprávať, že kedysi na Malú baňu chodili na „kočátka“ a cestou vídávali nielen zajace, ale i jelene, ba i líšku. Nevedela som, aké „kočátka“ babka v lese hľadala. Vysvetlila mi, že to sú bahniatka.

Keď sme prišli na vrchol, naskytl sa mi prekrásny výhľad na krásne račianske lesy. Každému by som to dopriala vidieť. Odtiaľ sme išli cestičkou, kde som zbadala kamenný kríž a babka mi prezradila, že sa tam furman s vozom prevrátil a zahynul. Ten kríž je na jeho pamiatku. Cestou späť sme sa zastavili pri studničke – Zbojničke, kde sme si nabrali pramenistú vodu. Potom sme už išli domov okolo Veľkej bane, kde chodíme na snežienky a porovnávali sme niekdajšie lesy s dnešnými.

Eva Kráľovíčková, 6. B
ZŠ Plickova 9

POŽIAR V RAČIŠTORFE

„To je ale vietor,“ pomyslela som si. Prichytila som si čepiec a napravila nošku s drevom. Pozrela som dopraďu a zazrela náš domček na konci Račištorfu. Pred domom som stretla susedu, tiež s noškou dreva. „Pánboh daj šťastia,“ pozdravila ma: „Kdeže boli?“ „Na Fliegtelech“, odvetila som. „To máme ale vietor, pravda?“ „Veru. Neďaleko vraj nejaká chalupa zhorela.“ „Dúfajme, že Račištorf to obide. No, zbohom,“ pozdravila som. „Zbohom.“

Vošla som dovnútra a oprela sa o dvere. Vietor fujačil, ohýbal konáre stromov, fičal v komíne. Otvorila som dvierka na sporáku; zaujímalo, až do kuchyne bolo cítiť ten hrozivý vietor. Ťažko sa chytal ohník, dym zrážalo dolu. Nakoniec sa rozohorelo jasným plameňom, mohla som začať variť. Po polhodine som zvolala rodinu na raňajky. Muž sa pomodlil a začali sme jesť. Zrazu som si všimla najmladšieho syna Ondriku. Uprene hľadel na oblok. Povedala som mu: „Ondrik, jedz, vychladne ti!“ Ale on sa ozval: „Mamka, čože?“ – to, tá červená žiara?“ „To slinko vychádza.“ „Nie,“ protestoval malý, „toto je iná červená žiara.“ „Čože?“ – vyskočila som a utekala k oknu. Horelo! Všetci ľudia v dedine boli na nohách. Vykrikla som: „Bežte von, horí!“ „Všetci sme vybehli von. Môj muž a syn Michal začali hasiť oheň. Aj ostatní muži a ženy behali po dedine s vedrami vody. Splašený statok pobehoval hore-dole po dedine, deti plakali. Dcéra Anka schytila Ondriku a bežala s ním preč. Ja som utekala ku svokrovcom. Svojich rodičov som zazrela v bezpečí. Vyvíedla som svokra a svokru von a poodnášala im zopár vecí. Anka zatiaľ zachraňovala naše veci. Oheň sme hasili som svokra a svokru von a poodnášala im zopár vecí. Anka zatiaľ zachraňovala naše veci. Oheň sme hasili do večera. Už sa zdalo, že je po ohni a zrazu sa opäť objavil červený plameň raz tu, raz tam. Cez noc ešte horelo, dokonca na viacerých miestach. Plameň ohrozoval ľudí, strašil. Uhasili ho až na druhý deň ráno. Výsledok bol strašný! Zhorelo 93 domov. Ľudia stáli pri zhoreniskách a bedákali. Zhorela aj račištorská fara, archív a matrika. Zomrelo 7 ľudí. Bolo to veľké nešťastie.

Pokiaľ Račištorf prestavali zas na krásnu dedinu, ľudia sa veľa natrápili. Požiar bol 30. mája roku 1732, ale následky trvali dlho potom. Veru, aj sme sa vnučat dožili a ešte sa na tú hrôzu spomínalo.

K. Tóthová 7. B, ZŠ Tbiliská 4

II. ročník BEHU CEZ RAČIANSKE VRŠKY

Od Tatier až k Rači zasiahlo srdcia vyznávajúcich atlétov podujatie behu cez račianske vršky. Vzácné a príťažlivé je bežať v členitom teréne, čistom vzduchu, pohľadzaný zelenou prírodou, ktorá dodáva tú čarovnú silu keď pretekár siaha na dno svojich fyzických síl. Bolo to cítiť z odhodlania a úsilia všetkých 119 účastníkov všetkých vekových kategórií, ktorí dravo a neúnavne pokorovali metre od štartu až do cieľa. Len ten kto si zabehne do kopca aspoň pár metrov ocení známe príslovie dôležitejšie je zúčastniť sa a nedaj bože vyhrať. Malebné prostredie hôr, športujúce generácie od 4 do 70 je najväčším zmyslom a impulzom tohto podujatia, ktoré láka, vábi ešte tých nerozhodnutých.

Zvláštny to pocit vidieť behať pretekárov z celého Slovenska, ktorí si našli čas a chuť poznať prostredie v Rači cez športové zápolenie. Mgr. Dušan Štancel ako vždy duchovný otec podujatia so zástupcom starostu pánom Ivaničom, ktorý mal nad všetkým ochrannú a pomocnú ruku sa spokojne usmievali, veď tzv. zviditeľňovanie a poznávanie našej mestskej časti Rača sa viac ako podarilo nie prázdny frázami ale vydareným činom.

Preplnená sála račianskeho domu, kde oči žiarili spokojnosťou dobre prežitého športového zážitku, bola svedkom dekorovania víťazov. Dobrý to pocit keď jeden z pretekárov p. Krkoška inak pracovne riaditeľ Ružinovskej pobočky VÚB zasponzoroval finančné krytie tých najlepších a vykúzlil im úsmev, zadosťučinenie za ich poctivú športovú námahu. Návod pre všetkých podnikateľov, finančníkov pre živú reklamu, že svoje zdravie a životný štýl dokážu prezentovať pracovne aj spoločensky.

Priatelia vydarený ročník je za nami. Je za ním veľa práce všetkých organizátorov z radov atlétov, pracovníkov MÚ Rača kultúry a športu, organizačného výboru, čo treba výrazne oceniť. Rača si tým zažala športové svetielko v atletickom kalendári, kde má už pevné miesto, čo labužníci behu z celého Slovenska zaregistrovali. A vlastne o to nám išlo najviac. Na budúci ročník 1997 vás srdečne pozýva s kolegami

*predseda organizačného výboru
Cyril Sekerka*

SPONZORI: Palma, MÚ Rača, AutoDanubius, Florabel,
Všeobecná úverová banka, Hostinec Meszároš, s r. o.,
Presso M, Základná škola – Plickova 9, Hallm s. r. o.

Mama je láska

Týmto mottom vítali pracovníci Kultúrneho strediska Impulz na Východnom účastníkov osláv Dňa matiek v piatok 10. 5. 1996. Na úvod podujatia sa predstavili pásmom básní, piesní a skladieb hrou na gitaru, flautu a mandolínu Monika Fintorová, Pavol a Lucia Pápayovi. Prítomných príhovormi pozdravili poslanec za Východné Ing. Lubomír Dubecký, predseda MO SNS Východné Jaroslav Marčok a člen rady Územného spolku slovenského červeného kríža František Chlapeček, ktorý pripomenul i svetový deň červeného kríža. Druhú časť programu otvorili dievčatá z tanečného súboru Vajnoráčik-Slováčik, ktoré v choreografii Mikuláša Sivého a Márii Hudecovej rezkým východoslovenským tancom zo Šariša navodili veselú atmosféru. Vajnoráčky vystriedali žiaci zo ZŠ Dopravná, ktorí pozdravili svoje mamičky, babičky a tety v programovom bloku piesní, básní a tančiek. Premierové čardášové vystúpenie mali aj členovia tanečného krúžku KS Impulz. Na záver tohto pásma deti obdarovali prítomné ženy krásnymi vlastnoručne zhotovenými srdiečkami. Program ukončili ukážkami rock 'n

rollu Miška Sabová, Maťko Málenka a Zuzka Hrašková, Filip Málenka z Krasňan.

Poďakovanie za vydarené podujatie patrí všetkým účinkujúcim a spoluorganizátorom, ktorí zabezpečili sladkosti pre deti MO ČK, MO SNS Východné a sponzorom pánovi Matúšovi z predajne

Ovocie a zelenina Dopravná a pánovi Priložníkovi z City, ktorí poskytli návštevníkom i deťom občerstvenie.

Deň matiek

12. 5. 1996 MÚ Rača v spolupráci s MO Matice slovenskej pripravil pri príležitosti Dňa matiek kultúrny program „ZÁBAVNÍK MAGDY PAVELEKOVEJ“, na ktorom sa v hojnom počte zúčastnili ženy, matky, z Rače, Krasňan a Východného. Piesne v podaní Gizky Oňovej, vtípné vstupy Ivana Krivosudského a Magdy Pavelekovej, za hudobného doprovodu p. Halásza, vyčarili úsmev na všetkých tvárach zúčastnených.

Redakcia.

Račania na záhradkárskom veľtrhu v Trenčíne

Dňa 20. apríla t.r. vyštartovali račianski záhradkári zo ZO 3–2 autobusom DZhlm SR Bratislavy do Trenčína na záhradkársky veľtrh.

Na výstavisku v Trenčíne si naši záhradkári mohli prezrieť záhradkársku techniku, náradie a náčinie, kúpiť si mohli semená, ba aj črepníkové kvetiny.

Po obede sme si išli pozrieť Malú Skalku pri Trenčíne, kde je postavený kostolík s dvomi vežami z roku 1520 zasvätený Sv. Dorote v barokovom slohu, s pôvodnou kaplnkou vybudovanou na mieste, odkiaľ zbojníci zhodili zavraždeného pustovníka sv. Benedikta do Váhu. Kostolík sa stal pútnickým miestom Trenčanov, ale aj veriacich z blízkeho a ďalšieho okolia. Autor článku poskytol účastníkom zájazdu historický a slohový popis vzniku kostolíka na Malej Skalke pri Trenčíne.

O dnešnú podobu kostolíka sa veľmi zaslúžil bratislavský rodák Ludovít Stárek, dekan-farár trenčiansky a ostrihomský kanoník (* 1803 – † 1863), ktorý objavil a rozlúštil rímsky nápis vytesaný na trenčianskom hradnom brale.

Prialo nám šťastie, lebo sme sa v kostolíku stretli s pánom doc. ThDr. Viliamom Judákom, z katedry cirkevných dejín, autorom mnohých publikácií a článkov so zreteľom ku tejto vzácnnej kultúrnej pamiatke pre nás Slovákov a tam pôsobiacich svätcov sv. Andreja-Svorada a sv. Benedikta, ktorí tam žili v desiatom a jedenástom storočí.

Pán doc.Dr. Judák nás pozval s tamojším hospodárskym správcom obzrieť si bývalý benediktínsky kláštor z roku 1224 na Veľkej Skalke pri Trenčíne, ktorý ako opátstvo prešiel mnohými zmenami, či už stavebne, vlastníctvom, alebo funkciami.

V pôvodnej pustovni na Veľkej Skalke pri Trenčíne pôsobili spomínaní svätci z rádu sv. Benedikta. Heslom rehole benediktínov je: „Modli sa a pracuj“. Toto heslo členovia rádu benediktínov dodržiavajú dodnes do písmeny a bodky. Účastníci zájazdu si prezreli aj tamojšiu jaskyňu a v príľahlej kaplnke si naši účastníci zájazdu zaspievali krásnu meriánsku pieseň.

Ďakujeme pánovi doc.Dr. Judákovi za jeho obsiahly a odborný výklad o živote našich svätcov.

Zájazd splnil všetky naše predsavzatia, ktoré sme si dali.

Arch. Veselský

Úspechy Gymnázia

na Hubeného ul. v Krasňanoch

Každý rok sa koná súťaž stredných škôl v SOČ (stredoškolská odborná činnosť). Najskôr prebiehajú školské kolá, najlepší z nich postupujú do okresných kôl a súťaž vyvrcholí v celoštátnom kole.

Z 18. ročníka mestskej prehliadky prác SOČ, kde súťažilo 28 stredných škôl, vyšlo víťazne Gymnázium na Hubeného ul., ktorého žiaci obsadili tri prvé miesta, štyri druhé, dve tretie miesta a dostali štyri zvláštne ocenenia.

Tí žiaci, ktorí sa umiestnili na 1. až 3. mieste, si zmerali sily na celoštátnej prehliadke v Piešťanoch, v dňoch 4.–5. mája. Naša škola mala zastúpenie v odboroch: matematika, fyzika, elektronika a výpočtová technika, história a teória kultúry. V odbore matematika obsadili A. Danko a B. Plevza druhé miesto,

v odbore fyzika J. Čech a S. Sloboda piate miesto so zvláštnym ocenením. Štvrté až šieste miesto so zvláštnym ocenením získal kolektív žiakov – E. Beška, Ž. Pakanová, J. Gregová, M. Gerek, V. Zervan, S. Kemková, M. Hildebrandová – za prácu v oblasti histórie. V odbore výpočtová technika P. Kleinert obsadil 6.–12. miesto. Takéto umiestnenie získali aj práce v odbore teória kultúry od žiakov – V. Marekovej, R. Čepčeka a B. Bombošovej.

V tohoročnom 18. ročníku SOČ bolo celkovo riešených 3 319 prác 5 301 študentami z celého Slovenska. Úspechy študentov Gymnázia na Hubeného ul. sú výrazné a zaslúžia si pozornosť obyvateľov našej Miestnej časti.

Daniela Balašová

Historické potulky stredoškolačkov

Ak sa rozvoju väčšiny predmetov na Gymnázium Hubeného 23 v Bratislave darí, tak výuka historických vedných disciplín priam „kviťne“, a to najmä vďaka zohratému triu dejinárov na tejto škole – p. Terézi Igazovej, p. Alici Klobučníkovej a p. Petrovi Horáčkovi. Svedčí o tom nielen množstvo maturantov z dejepisu (ročne vyše 30), úspechy v celoštátnej prehliadke SOČ a pravidelná prezentácia v Slovenskom rozhlase, ale aj činnosť časovo a odborne nemenej náročná – tematické historické exkurzie.

Po Vranove na Dyjau, Viedni, juhočeských hradoch a zámkoch bola v programe tohoročného treťackého historického seminára architektúra Prahy a Karlštejn. Päť jarých dní (27. 4.–1. 5. 1996) prežilo 35 gymnazistov – seminaristov v záplave informácií o gotike, renesancii, baroku, kráľoch, spisovateľoch... . Stihli aj predstavenie spievajúcej *Křížkovéj fontány* a *peřínske zrkadlové bludisko*.

Na nich a na ich kolegov – spolužiakov v najbližšej dobe čakajú pamiatky Považia a na jeseň – hádám – Budapešť. To všetko v duchu hesla: „*Lepšie raz vidieť, ako stokrát čítať...*“.

P. Horáček

Sviatok Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi

Na tejto 70-ročnej fotografii pani Štefánia Pajdlhauserová a pán Vojtech Polakovič rozpoznali našich starých otcov a matere, ako: Štefan Lednár, Dominik Polakovič, Viktória Lednárová rodená Bednaričová, Ernestína Khandlová, Irka Polakovičová, Marka Štepaničová, Anna Zachardová, Katka Hrdličková...

Foto: Vlado Khandl

Takto slávil sviatok Božieho Tela naše staré mamy a otcovia v našej starej Rači v roku 1926.

♦ PODNIKATELSKÉ AKTIVITY ♦ PODNIKATELSKÉ AKTIVITY ♦

Vymením 3-izbový byt v Rači za väčší, tiež v Rači. S doplatkom.

Tel.: 28 34 68

LIEČIVÉ ŠŤAVY

Okrem jarných bylinných kúr možno použiť napríklad pri nechutenstve šťavu z **cibule** (pomáha aj pri kašli a katare priedušiek).

Šťava z **cesnaku** je zasa výborným prostriedkom pre obehových a srdcových príznakov starnutia, pri zvýšení krvného tlaku a skleróze, normalizuje aj poruchy trávenia. Môže sa kombinovať so šťavou z **hlohu**.

Šťava z plodov **tekvice** pôsobí močopudne, odporúča sa pri zadržiavaní vody v tele a pri chronických ochoreniach obličiek.

Šťava zo **zeleru** a **petržlenu** sa používa pri ochorení močových ciest a obličiek, pri reumatizme a podporuje trávenie.

Šťava zo **špenátu** pôsobí priaznivo na trávenie, povzbudzuje pankreas a je bohatá na vitamíny a minerálne látky.

Šťava z **rajčiaka** je posilňujúcim prostriedkom pre obsah vitamínu C a pôsobí mierne diuretiky.

Šťava z vňate **púpavy lekárskej** sa používa pri chorobách žlčníka a pečene.

Šťava z **mrkvy** je posilňujúci prostriedok vhodný pri nechutenstve, veľmi prospešná je pri výžive dočiat. Možno ju kombinovať so šťavou zo špenátu.

Šťava zo **zelenej fazule** a semien je vhodná ako podporný prostriedok pri cukrovke, ovplyvňuje vylučovanie tekutín z tela a podporuje látkovú premenu.

Šťava zo **žihľavy dvojdomej** rovnako podporuje trávenie, povzbudzuje vylučovanie moču a užíva sa pri kožných chorobách podmienených zlým metabolizmom. Pôsobí aj pri málokrvnosti a reumatizme. Odporúča sa kombinácia s **púpavovou** a **zelerovou** šťavou.

Šťava zo **zeleného ovsu** má posilňujúce a upokojujúce vlastnosti a podporuje spánok. Je vhodná pri vyčerpanosti, nervových chorobách a pri nechutenstve.

Šťava z kvetu **rumanceka pravého** pôsobí proti zápalom, používa sa pri žalúdočných kŕčoch a je dobrá v kombinácii so šťavou z vňate **myšieho chvosta obyčajného**.

Ovocné šťavy a šťavy z lesných plodov sú skutočnou zásobárňou vitamínov, minerálnych látok, organických kyselín, cukrov, aromatic-

kých látok a môžu byť aj liečivými prostriedkami. Získavajú sa lisovaním nekvasených plodov.

Šťava z **bazy čiernej** sa cení pre obsah C vitamínu, pôsobí na látkovú premenu, podporuje vylučovanie vody a mierne preháňa. Je vhodná pri nachladnutí. Pripisujú sa jej tíšivé vlastnosti pri neuralgických bolestiach. Vhodné je kombinovať ju so šťavou zo šípok a mrkvy.

Jablčná šťava je občerstvujúci nápoj, ktorý posilňuje nervy a je vhodný aj na povzbudenie činnosti čriev pri obezite.

Šťava zo **šípok** sa vďaka bohatstvu vitamínu C osvedčuje pri jarnej únave a pri chorobách z prechladnutia.

Čučoriedková šťava je vhodná pri žalúdočných a črevných chorobách a pri hnačkách.

Šťava z plodov **jarabiny** je výdatným zdrojom vitamínu C, pôsobí močopudne a podporuje stolicu.

Šťava z **jahôd** sa odporúča pri chorobách pečene a žlčníka.

Šťava z **ostružín** pomáha pri kašli a zachrípnutí.

Šťava z **čiernych ríbezlí** je bohatá na vitamín C, dobre pôsobí pri reumatizme, zvyšuje vylučovanie vody z tela.

Šťava z **červených ríbezlí** je tiež zdrojom C vitamínu, používa sa aj pri chorobách pečene a obličiek a na predchádzanie artériosklerózy.

Šťava z **višňí** podporuje trávenie, pomáha pri málokrvnosti a poruchách pečene.

Šťava z **hrozna** je osviežujúci nápoj, zvyšuje vylučovanie moču a omáha pri reumatizme.

Šťava z plodov **rakytníka** je bohatá na vitamín B a C a aj po výživnej stránke je hodnotná. Obsah C vitamínu sa môže zaradiť hneď za šípky.

Pri jarných alebo iných bylinných kúrach sa odporúča táto čajovina: list **žihľavy dvojdomej**, vňať **myšieho chvosta obyčajného**, koreň **púpavy lekárskej** – po 20 g, vňať **zemežlče menšej** – 15 g, kvet **trnky obyčajnej**, kvet **podbeľu liečivého** a vňať **veroniky lekárskej** – po 10 g jednu lyžicu zmesi zalejeme štvrt litrom vriacej vody a necháme asi 15 minút stáť. Potom čaj pijeme trikrát denne po šálke.

Okrem šťavy možno zo **šípok** urobiť aj čaj. Na prípravu čaju sa šípky pred užitím roztlacia a jeden a pol lyžice šípok sa povarí asi 10 minút s litrom vody. Potom sa čaj nechá vylúhovať asi 15 minút, po precedení sa pije trikrát denne jedna šálka.

Nepodceňujte odčervovanie psov a mačiek!

Väčšine chovateľov psov a mačiek vykonávanie pravidelnej vakcinácie proti besnote a ďalším infekčným ochoreniam stalo sa už samozrejmosťou.

Menej však je známe a praktizované pravidelné odčervovanie týchto zvierat od vnútorných parazitov, ktoré predstavujú tiež určité zdravotné nebezpečenstvo aj pre ľudí. Predovšetkým deti, ktoré prichádzajú často do styku s neodčervenými zvieratami, môžu sa infikovať. I zdravo vyzerajúci pes, alebo mačka môžu byť napadnuté najmä škrkavkami a pásomnicami. Škrkavky vyzerajú ako biele dážďovky, ktoré do vonkajšieho prostredia vylučujú vajčká, ktorými sa zvieratá nakazia. Pásomnice sú zase ploché, článkovité parazity, ktorých segmenty sa podobajú na zrnká ryže, alebo na semená uhoriek. Tieto často nájdeme v okolí konečníka. Na rozdiel od škrkaviek k ich rozšíreniu potrebujú tzv. medzihostiteľa, ktorými sú blchy, v ktorých sa vyvíjajú larvy. Po zhltnutí zvieratom takýchto blch nastáva infekcia. Preto je dôležité zvieratá aj odlišovať.

Správna hygiena a zmysel pre starostlivosť o deti, šteňatá i mačatá, môže tomuto nebezpečenstvu predísť. Nebezpečie infekcie sa zníži najmä udržiavaním čistoty.

Liečenie, odlišenie a odčervenie sa prevádza medikamentami našej i zahraničnej výroby. Najlepší efekt však zabezpečí pravidelná prevencia – odčervenie, odlišenie šteňat, mačat i dospelých zvierat.

Na požiadanie chovateľa zvieratá klinicky vyšetříme, podáme alebo odporučíme efektívne, preventívne i liečebné preparáty.

MVDr. Stanislav Polakovič
Veterinárna ordinácia – Nám. hrdinov 3, Rača

JAHO DOVÉ KNEDLÍKY

PRÍPRAVA: • 3/4 l mlieka • 120 g masla (tuk, olej) • 50 g cukru • trocha soli • 200 g detskej krupice • 200 g polohrubej múky • 3 vajcia • jahody (recept je asi na 50 ks knedlíkov)

POSTUP: V nádobe varíme mlieko, tuk, cukor a soľ. Keď to vrie, pridáme krupicu, čím vznikne tuhšia kaša, do ktorej pridávame múku. Odstavíme z ohňa a primiešame postupne celé vajcia.

Na pomúčenej doske cesto vyvalkáme na hrúbku asi 1 cm. Rozkrájame na štvorčeky a s jahodami formujeme do knedlíkov. Dobré zaelíme!

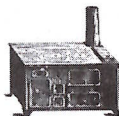
Vyvárame ich asi po 10 ks naraz vo vriacej vode. Uvarené sú vtedy, ak všetky vyplávajú na povrch. Po vybratí opláchneme studenou vodou.

Podávame s tvarohom alebo s makom, pocukrované a poliate roztopeným maslom.

Môžeme urobiť aj menšie množstvo knedlíkov a zo zvyšného cesta zhotovíme šúľance.

Na knedlíky sú vhodné aj čerešne, marhule a slivky.

Recept
tety Hedy

Náš čitateľ a obyvateľ MČ Rača, pán Dušan Olle nás upozornil, že 19. júna si celý svet pripomína „DEŇ OTCOV“. Ku gratulácii sa pripájame i my. Želáme všetkým oteckom zdravie, úspechy a hlavne veľa lásky v rodine a trpezlivosti pri výchove detí.

Redakcia

Klub dôchodcov Rača, Strelkova 1

- 13. 6. 1996 – 15.00 h** Oslava jubilantov v I. polroku 1996 v KS Račan. Pripravujú panie P. Máťušová, A. Priečhodská, J. Lešková a A. Krajčírovičová. Súčasne privítame návštevu členov Denného penziónu – KD v Ivanke pri Dunaji, sprevádza vedúca pani D. Morávková.
- 18. 6. 1996 – 7.00 h** Celodenný autobusový zájazd do Bojníc – návšteva hradu, Brodzian – Puškinovo múzeum MS a Partizánskeho. Zraz o 6.45 h pri Vínoproducte v Rači. Sprevádza predseda KD pán Jozef Janeček.
- 23. 6. 1996 – 13.00 h** Odchod na Pašiové hry do mesta St. Margarethen v Rakúsku. Samoplatitelia, informácie u pani Dr. M. Strnadovej.
- 20. 6. 1996 – 10.00 h** Divadelné predstavenie vo Hviezdoslavovom divadle, Shakespeare: Ako sa Vám páči? Pre prihlásených členov.
- 25. 6. 1996 – 9.00 h** Vychádzka k Červenému krížu na úbočí Karpát. Povedie predseda klubu pán Jozef Janeček a pán Ing. Anton Maťušík. Zraz o 8.45 h pri hostinci U troch zajacov.

Klub dôchodcov v Rači, Strelkova 1, je otvorený denne od 14.00 do 18.00 hod., okrem soboty a nedele.

PhDr. M. Strnadová

Plán kultúrnych podujatí na mesiac jún 1996

KS Račan

11. 6.	17.00 h	Galaprogram račianskych ZŠ ku koncu školského roku
12. 6.	17.00 h	Račiansky sláviček – súťaž v speve detí predškolského veku
13. 6.	14.00 h	KD Rača – jubilanti
14. 6.	17.00 h	Venček – Tanečná škola Jágermajster (ZŠ Tbiliská)
16. 6.	15.00 h	Prehliadka dychových hudieb (Amfiteáter)
25. 6.	14.00 h	Plénum MZ Rača
29. 6.	17.00 h	Juniáles – Český spolok (Amfiteáter)

KS Žarnovická

Podujatia pre deti:

12. 6.	13.30 h	Hry a súťaže pre deti ŠD
19. 6.	13.30 h	Beseda o ochrane zvierat
27. 6.	13.00 h	Dovidenia škola! (popoludnie plné hier spojené s diskotékou)

Kurzová činnosť:

pondelok–piatok
utorok
streda
pondelok, streda, štvrtok
utorok, štvrtok

KHV klavír, akordeón, gitara
angličtina pre začiatočníkov a pokročilých
nemčina pre začiatočníkov a pokročilých
karate
aerobik

Záujmová činnosť:

pondelok, streda
piatok
piatok
pondelok–piatok

Little cloggers
Commons
detské divadielko
skauting

Rôzne:

10. 6.,		
17. 6., 24. 6.	18.00–20.00	MO MS
12. 6.	18.00–20.00 h	SDĽ

KS Elán

Podujatia pre deti:

19. 6.	15.30 h	Výmenná burza hračiek, odznakov, kartičiek hokejistov
27. 6.	14.00 h	Detská diskotéka na záver škol. roka

Podujatia pre mládež:

7. 6.	8.00 h	Hliadka mladých zdravotníkov (zdravot. príprava)
-------	--------	---

ZUČ:

utorok a štvrtok	17.00 h	Little Cloggers
	18.00 h	Clogg show
piatok	16.30 h	Šachový klub
nedeľa	14.00 h	Šachový klub

Iné podujatia:

15. 6.	13.00 h	Letná burza šatstva v areáli KS Elán
--------	---------	--------------------------------------

Rôzne:

10. 6.	18.00 h	Klub HZDS Krasňany
nedeľa	11.00 h	Rímsko-katol. bohoslužby

Prenájom priestorov podľa požiadaviek na č. t.: 28 27 29.

KS Impulz

Podujatia pre deti:

20. 6.	15.30 h	Detský jarmok
27. 6.	13.30 h	Hurá prázdniny (detská disko pele-mele)
utorok, štvrtok	13.30 h	Družina
	15.30 h	Počítačové hry

Rôzne:

11. 6.	17.00 h	Záhradkári
19. 6.	6.30 h	Zájazd „Rajecká Lesná“ KD

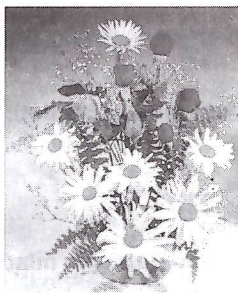
pondelok:	16.00 h	Klub dôchodcov
utorok:	18.00 h	Autoškola Impulz
štvrtok:	18.00 h	Autoškola Impulz
nedeľa:	7.30 h	Rím.-kat. bohoslužby

Jubilanti

Klub dôchodcov Rača

Salajová Ľudmila
Kupčík František

Hlaváčová Božena
Gažovičová Ľudmila

Za KD srdečne blahožená Petronela Máľušová

ZVV gen. M. R. Štefánika, odbočka 11 Bratislava-Rača

Šteffeková Rozália	dňa 9. 6. 1996	80 rokov
Rybaničová Gizela	dňa 18. 4. 1996	60 rokov

Srdečne blahoželáme a prajeme veľa zdravia a pohody v ďalších rokoch.
Za výbor ZVV Khandlová

Dňa 24. 5. 1996 oslávila svoje životné jubileum *Anka Zvozilová*.

Pripájame sa ku gratulácii najbližších.

9. júna 1996 sa pani **Rozália Šteffeková** z Alstrovej ulice dožíva krásnych 80 rokov.

Veľa zdravia a šťastia prajú dcéry, zaťovia, vnúčatá a pravnúčatá

Dňa 19. 6. 1996 sa dožíva 70. narodenín pani **Mária Házyová** z Cyprichovej ul. v Krasňanoch.

Jubilantke želáme veľa zdravia a elánu v ďalšom živote.

Úmrtia

SPOMIENKA

8. 6. 1996 uplynie rok, kedy dotíкло srdce dobrého človeka, TONKA PAŠKU.

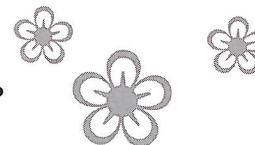
Spomínajte s nami

Dňa 2. 7. 1996 pani **Gabriela Bednaričová** z Alstrovej ul. slávi svoje 70. narodeniny

Srdečne blahoželáme

Blížia sa prázdniny ...

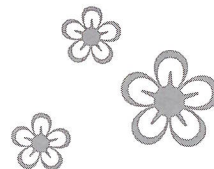

Oslovujeme Vás, milí rodičia, ale i Vás milé deti, ktoré sa tešíte na čas prázdnin strávených hrami, aby ste nezabúdali aj na pocit zodpovednosti k prírode a okoliu: trávnaté plochy pri domoch a v parkoch, fasády a steny domov, lavičky, ktoré slúžia k oddychu starších spoluobčanov, preliezky a pieskoviská na ihriskách a hlavne celé priestory amfiteátra - jediného prírodného kultúrneho stánku v našej mestskej časti, ktorý nám neustále vandali devastujú rozbíjaním okien, vylamovaním okeníc a dverí, lámaním lavičiek.

Milí rodičia vplývajte na Vaše deti, aby nám tú našu Raču, Východné a Krasňany pomohli udržiavať po celý rok v čistote a peknote.

Veríme, že Vaším pričinením a spoluprácou s Policajným zborom SR a Mestskou políciou sa nám to podarí. Takto odhalíme vandalov, ktorí nám ničia a devastujú naše kultúrne objekty.

Želáme Vám, príjemné prežitie prázdnin a dovolenky.

Redakcia